

Ambrozy Marián

Associate professor, PhD in Systematic philosophy
College of International Business ISM Slovakia in Prešov
1 Duchnovičovo námestie
Prešov 080 01, Slovak Republic
ambrozy@ismpo.sk

ZA AKADEMIČKOU MARTINOU LUBYOVOU (1967 – 2023)

20. novembra 2023 nás zasiahla neuveriteľná správa. Akademička JUDr. Mgr. Martina Lubyová, PhD., významná odborníčka v oblasti ekonómie, od nás navždy odišla. Opustila nás predčasne, vo veku 56 rokov.

Martina Lubyová sa narodila 12. mája 1967 v Bratislave, v rodine vedcov fyzika Štefana Lubyho a chemičky Želmíry Lubyovej. Pochádzala zo starej, známej liptovskej intelektuálnej rodiny Lubyovcov, spätjej okrem iného aj so štúrovcami. Jej starým otcom bol významný slovenský právnik akademik Štefan Luby (1910 – 1976). Aj jej matka pochádzala z učiteľskej rodiny.

Martina Lubyová vyrastala vo svojom rodisku. Už ako dieťa bola nesmierne nadaná. Naučila sa čítať ešte v materskej škole. Počas povinnej školskej dochádzky i štúdií dosahovala stále na vysvedčeniach len tie najlepšie hodnotenia. Po skončení základnej školy študovala na gymnáziu v Bratislave. Po úspešnej maturite nastúpila na Matematicko-fyzikálnu fakultu UK, ktorú ukončila promóciou v odbore biofyzika v roku 1991. Po skončení štúdia vyštudovala ďalšiu fakultu, právnickú fakultu UK. Na nej sa rozhodla aj pre rigorózne pokračovanie a roku 1999 obhájila titul JUDr. Doktorka Lubyová pokračovala vo svojich štúdiách aj v treťom stupni vysokoškolského vzdelávania. Roku 1999 obhájila vedeckú hodnosť PhD. zo štatistiky na Fakulte hospodárskej informatiky. Ďalšiu vedeckú hodnosť, doktorát z ekonómie, obhájila v roku 2002 v USA na State University of New York a Centrum for Graduate Education v Prahe roku 2002.

Martina Lubyová pôsobila na mnohých inštitúciách. Pracovala na Slovenskej akadémii vied, v rámci nej bola pracovníčkou Prognostického ústavu, ktorý niekoľko rokov aj riadila, neskôr pracovala v Centre spoločenských a psychologických vied SAV. V SAV mala pozíciu samostatnej vedeckej pracovníčky. Okrem Slovenskej akadémie vied pôsobila aj v Českej akadémii vied, konkrétne na Národohospodárskom ústave, Tinbergen Institute v Amsterdame, Institute für Hoehre Studien vo Viedni, Pracovala aj v OECD v Paríži. Jej portfolio bolo rozšírené aj o prácu na pôde OSN. V tejto organizácii pracovala v rámci Medzinárodnej organizácie práce v Nai Dillí. Neskôr pracovala na inom pracovisku organizácie OSN v Moskve, ktoré aj riadila. Martina Lubyová sa venovala aj pedagogickej činnosti. Aktívne prednášala na Fakulte sociálnych vied Univerzity Karlovej, aj na Fakulte hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity.

Za významné vedecké zásluhy bola odmenená prestížnym titulom akademička. Členstvo získala od Európskej akadémie vied a umení v Salzburgu. Jej vedecké pôsobenie bolo veľmi bohaté a často interdisciplinárne. Vo svojej vedeckej práci sa venovala vzťahu nanofyziky a etiky, téme úspešnosti nových štátov EU pri prijímaní finančných prostriedkov, právnymi a ekonomickými aspektmi nezamestnanosti v kontexte Slovenska, národnou ekonomikou z hľadiska atraktivity pre investorov, ľudskému kapitálu v kontexte Ruska a Slovenska, príjmovej situácii slovenských domácností, sociálnym zabezpečením v rámci Slovenska aj inými témami. Martina Lubyová bola interdisciplinárnou vedkyňou a trocha sa vymykala z trendu úzkej špecializácie, čo sa ukázalo ako klad. Jej široký záber spojený s veľkou erudíciou a globálnym pôsobením vo svete jej priniesol významné vedecké výsledky. Bola naozaj celosvetovo pôsobiacou vedkyňou, pričom ovládala 6 svetových jazykov.

Martina Lubyová bola v rokoch 2017 až 2020 ministerkou školstva Slovenskej republiky. Do vysokej funkcie bola nominovaná na základe svojich vedeckých a odborných kompetencií. Len málokedy bola táto funkcia obsadená tak kompetentnou osobou.

Martinka nás opustila vo veku, keď má vedec ešte sústavu plánov na mnohé dekády práce. Ostalo po nej množstvo vedeckých výsledkov, ktoré určite budú rezonovať ešte v mnohých publikáciách. Ostal po nej aj jej jediný syn Samuel. Tí, ktorí sme mali bližšiu osobnú skúsenosť s akademičkou Martinou Lubyovou, poznali sme ju ako dobrého, láskavého človeka s nesmiernym sociálnym cítením a chuťou pomôcť a obetovať sa. Takáto ostane v našej pamäti. Odišla žena krásna zjavom i duchom. Česť jej pamiatke!